

Aan
De minister van Financiën, Economische Zaken
en Primaire Sector

Adres kantoor Curaçao
De Rouvilleweg 39
Willemstad, Curaçao
Telefoon (+5999)4619081

Adres kantoor Sint Maarten
Frontstreet 26
Convent Building
Philipsburg, Sint Maarten
Telefoon (+1721) 5430331

Adres kantoor Aruba
L.G. Smith Boulevard 68
La Piccola Marina
Oranjestad, Aruba
Telefoon (+297) 5832800

E-mail info@cft.cw
Internet www.cft.cw

Datum
21 januari 2026
Ons kenmerk
Cft 202600006
Pagina
1/8

Uw kenmerk

Bijlagen
2

Onderwerp
Advies bij de tweede vastgestelde begrotingswijziging 2025

Geachte heer Wever,

Op 7 januari 2026 ontving het College Aruba financieel toezicht (CAft) de tweede vastgestelde begrotingswijziging 2025 (BW) van Aruba. Hierbij ontvangt u het advies van het CAft bij de BW.¹ In bijlage 1 vindt u een nadere uitleg en cijfermatige onderbouwing.

Oordeel

In 2025 bedraagt het financieringsoverschot van de collectieve sector 3,9 procent van het bruto binnenlands product (bbp). Hiermee wordt ruimschoots voldaan aan de norm voor het financieringssaldo zoals opgenomen in de Landsverordening Aruba tijdelijk financieel toezicht (LAft). Ook voldoet Aruba aan de personeelslastennorm en ligt de schuldquote van 63 procent ruim onder het afgesproken schuldreductiepad. Aruba zet het grootste deel van de meevaller in voor extra schuldaflossing. Het CAft oordeelt dat Aruba de begrotingsregels uit de LAft en het protocol niet juist heeft toegepast.² Aruba heeft extra lasten voor met name de overdrachten gecompenseerd via een verlaging van de investeringen. Dit behoort te verlopen via de compensatie aan de lastenkant.

Het CAft constateert dat onderbesteding van investeringen eenmalig is toegevoegd aan een bestemmingsreserve ten behoeve van een op te richten Algemeen Investerings- en Ontwikkelingsfonds (het fonds). Het CAft acht deze werkwijze niet volledig in lijn met de begrotingsregels, aangezien de wetgeving voor het fonds zich nog in de voorbereidende fase bevindt en de huidige regels voorschrijven dat onderbestedingen

vrijvallen. Omdat het evenwel eenmalig is, geen invloed heeft op het behalen van de financieringssaldonorm en het fonds in het eerste kwartaal 2026 wordt ingesteld, acht het CAft de werkwijze op dit moment aanvaardbaar.

Toelichting

Financieringssaldo

Aruba begrootte bij de vastgestelde begroting 2025 een financieringssaldo van AWG 78 miljoen (1 procent van het bbp) voor het land en AWG 192 miljoen (2,4 procent van het bbp) voor de gehele collectieve sector. De BW toont een financieringsoverschot van AWG 134 miljoen (1,7 procent van het bbp) voor het land en AWG 309 miljoen (3,9 procent van het bbp) voor de gehele collectieve sector. Hiermee wordt voldaan aan de financieringssaldonorm van 1 procent van het bbp.

De meevaller bij het land bedraagt AWG 52 miljoen. Conform de LAft kan dit bedrag gelijk worden verdeeld tussen schuldaflossing en investeringen. Gelet op de lage realisatie van de investeringen heeft het CAft eerder geadviseerd om het bedrag aan niet gerealiseerde investeringen in te zetten voor schuldaflossing.³ Aruba kiest er voor het grootste deel van de meevaller (AWG 43 miljoen) aan te wenden voor extra schuldaflossing in 2025. Het resterende bedrag (AWG 9 miljoen) wordt geormerkt voor investeringen.

Investerings

Ten tijde van het vaststellen van de BW is het fonds nog niet formeel ingesteld, waardoor middelen nog niet kunnen worden gedoteerd aan het fonds. Alle middelen die in 2025 niet zijn verplicht voor eerder geraamde investeringen, vermeerderd met meevallers in 2025 (AWG 9 miljoen), zijn gedoteerd aan een bestemmingsreserve, in afwachting van de formele instelling van het fonds in het eerste kwartaal 2026.

Het CAft merkt op dat, indien geen sprake zou zijn van een bestemmingsreserve, de onderbesteding van de investeringen die nu zijn bestemd voor de dotatie aan het fonds zouden vrijvallen in het financieringssaldo. Dit zou leiden tot een hoger financieringsoverschot en daarmee tot meer ruimte voor schuldaflossing. Aangezien deze werkwijze echter geen gevolgen heeft voor het behalen van de financieringssaldonorm, acht het CAft deze verwerking op dit moment aanvaardbaar.

Aruba heeft medegedeeld dat het fonds naar verwachting in het eerste kwartaal 2026 wordt ingesteld met een investeringsagenda. Ook krijgen de Staten voor die tijd inzicht in de begroting van het fonds. Het doel van de werkwijze is te voorkomen dat middelen aan het einde van het jaar vrijvallen. Het CAft roept daarbij wel op om vaart te maken met het ordelijk vaststellen van de wetgeving en inrichten van het fonds, uiterlijk in het eerste kwartaal 2026.

Het CAft heeft in eerdere adviezen herhaaldelijk gevraagd om een meerjarige investeringsagenda, deze heeft het CAft nog niet ontvangen. Het CAft neemt kennis van het feit dat hieraan wordt gewerkt en acht het van belang dat deze agenda uiterlijk bij de eerste begrotingswijziging 2026 beschikbaar is.

Begrotingsregels

Indien in de uitvoering van de begroting extra inkomsten ontstaan, betreffen dit per definitie meevallers. Conform de LAft dienen meevallers te worden ingezet voor extra schuldaflissing en investeringen. Daarbij schrijft de LAft een strikte scheiding tussen baten en lasten voor. Extra baten die in de uitvoering ontstaan, mogen daarom niet worden ingezet ter dekking van extra lasten. Tegenvallers of beleidsmaatregelen met budgettaire gevolgen aan de lastenkant dienen conform de LAft te worden opgevangen aan de lastenkant, bijvoorbeeld door ombuigingen of onderuitputting elders.⁴

Het CAft constateert dat een deel van de extra lasten (circa AWG 12 miljoen, exclusief Landspakket) niet conform de LAft de lastenkant wordt gecompenseerd, maar (deels) wordt opgevangen door een verlaging van de investeringsraming (AWG 5 miljoen). Deze lasten hangen met name samen met hogere overdrachten (circa AWG 9 miljoen), aangezien de eerder in het jaar begrote middelen voor de verhoging van de reparatietoeslag ontoereikend bleken. Aangezien deze lasten een structureel karakter hebben, dienen zij ook in de begroting 2026 te worden meegenomen. Het CAft acht het van belang dat Aruba de begrotingsregels conform de LAft toepast.

Schuld en rentelasten

In de BW bedraagt de schuld van de collectieve sector AWG 4.830 miljoen (60 procent van het bbp). Aruba ligt daarmee op koers om in 2040 een schuldquote van 50 procent van het bbp te bereiken.

Het CAft constateert dat Aruba in 2025 in totaal AWG 534 miljoen aan aflossingen diende te voldoen. Bij de BW is het bedrag dat uit eigen middelen wordt aangewend voor schuldaflissing verhoogd van AWG 114 miljoen naar AWG 135 miljoen, als gevolg van meevallers. In het tweede kwartaal is reeds AWG 165 miljoen op de binnenlandse markt geherfinancierd en in het vierde kwartaal wordt AWG 255 miljoen op de buitenlandse markt geherfinancierd, waarvoor de Rijksministerraad akkoord heeft verleend.⁵

Het CAft constateert dat Aruba de meevallers grotendeels benut voor extra schuldaflissing. Dit is wenselijk, gelet op het feit dat de rentelasten circa 16 procent van de begroting bedragen. Verdere schuldafbouw draagt bij aan het structureel verlagen van de rentelasten en creëert daarmee ruimte voor andere beleidsdoelstellingen.

Personeelslasten

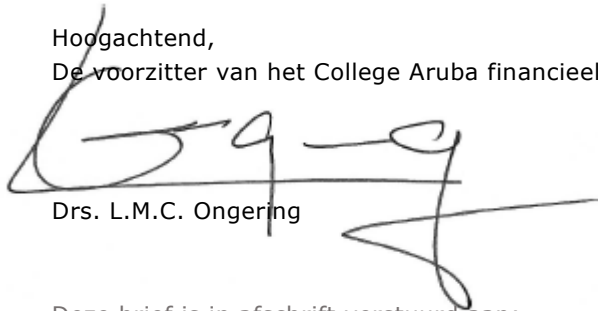
De totale personeelslasten van het land bedragen in 2025 AWG 510 miljoen (6,4 procent van het bbp). Dit is een stijging van AWG 41 miljoen ten opzichte van 2024, voornamelijk veroorzaakt door de indexering van de salarissen van ambtenaren. In de derde uitvoeringsrapportage van het land wordt voor 2025 verwacht dat de personeelslasten in brede zin (conform definitie LAft) 9 procent van het bbp bedragen. Hiermee voldoet Aruba vooralsnog aan het plafond van 10 procent dat vanaf 2027 geldt.

Collectieve sector

Het CAft benadrukt opnieuw het belang van een spoedige vaststelling van de collectieve sector voor 2023 en de daaropvolgende jaren, in afstemming met het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) Aruba, het CBS Nederland en het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties. Een juiste afbakening van de collectieve sector is essentieel om een realistisch beeld van de werkelijke schuldpositie te verkrijgen.

Ik verwacht u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,
De voorzitter van het College Aruba financieel toezicht

A handwritten signature in black ink, appearing to be 'L.M.C. Ongerling', written over a horizontal line.

Drs. L.M.C. Ongerling

Deze brief is in afschrift verstuurd aan:
De minister-president van Aruba
De directeur van de Directie Financiën

Bijlage 1: Uitleg en cijfermatige onderbouwing

In tabel 1 zijn de mutaties weergegeven ten opzichte van de vastgestelde begroting 2025 (begroting). Tabel 2 geeft hetzelfde overzicht weer, maar dan voor het resultaat van de gehele collectieve sector (land en de overige entiteiten die tot de collectieve sector worden gerekend).

Tabel 1: Overzicht realisatie gewone dienst (in miljoenen AWG)⁶

	VB	Mutaties	2e OBW	Mutaties	2e BW
Baten	1.817	70	1.887	29	1.915
Directe belastingen	628	10	638	5	643
Indirecte belastingen	831	22	853	24	877
Overige baten	358	39	397	0	397
Lasten	1.683	18	1.701	14	1.715
Personeelslasten	509	0	510	0	510
Goederen en diensten	194	33	227	2	229
Rente	294	6	301	0	301
Subsidie	257	-14	243	1	244
Overdrachten	229	-3	226	9	235
Bijdragen en afschrijvingen	200	-5	195	1	196
Exploitatieresultaat	134	52	185	15	200
Kapitaaldienst					
Kapitaalontvangsten	40	0	40	0	40
Kapitaaluitgaven	95	16	111	-5	106
Resultaat kapitaaldienst	-55	-16	-71	5	-66
Financieringssaldo Land	78	36	114	20	135

Bron: vastgestelde begroting 2025 en de tweede ontwerpbegrotingswijziging 2025 van de vastgestelde begrotingswijziging 2025.

Baten

De totale baten stijgen met AWG 29 miljoen ten opzichte van de tweede ontwerpbegrotingswijziging 2025 (OBW). Daarmee komen de totale baten in de BW uit op AWG 1.915 miljoen. De stijging komt volledig door hogere belastingbaten van AWG 29 miljoen. De stijging wordt vooral gedragen door indirecte belastingen met AWG 24 miljoen. De directe belastingen stijgen met AWG 5 miljoen.

De niet-belastingopbrengsten stijgen met AWG 7 miljoen. Dit komt vooral door ontvangen middelen uit het Landspakket. Tegelijkertijd is er een neerwaartse bijstelling bij rechten, boeten en overig van AWG 7 miljoen. Dit komt doordat verwachte concessie inkomsten van Digicel niet zijn gerealiseerd.

Lasten

De totale lasten zijn met AWG 14 miljoen gestegen ten opzichte van de OBW. Daarmee komen de lasten uit op AWG 1.715 miljoen. De stijging zit vooral bij overdrachten (AWG 9 miljoen) en bij goederen en diensten (AWG 2 miljoen). De hogere overdrachten hangen vooral samen met extra middelen voor de reparatietoeslag, die een structureel karakter hebben. Deze was eerder dit jaar te laag geraamd. De bijstelling bij goederen en diensten hangt grotendeels samen met Landspakketuitgaven.

De personeelslasten nemen beperkt toe (AWG 0,4 miljoen). Dit komt vooral door technische verschuivingen tussen ministeries. Het betreft dekking van verwachte overschrijdingen. Ook de subsidies (AWG 1 miljoen) en de bijdragen en afschrijvingen (AWG 1 miljoen) stijgen beperkt. Dit hangt vooral samen met projectmatige en contractueel vastliggende verplichtingen, waaronder Watty Vos Boulevard.

Per saldo is de lastenontwikkeling beheerst. De opwaartse bijstellingen zijn grotendeels verklaarbaar. Een deel is incidenteel. Door de gunstige ontwikkeling van de baten verslechtert het financieringssaldo niet.

Kapitaaldienst

De kapitaaldienst laat een negatief saldo zien van AWG 66 miljoen. Dit wordt voornamelijk verklaard doordat de kapitaaluitgaven (met name investeringen) hoger zijn dan de kapitaalontvangsten (met name vrijgevallen afschrijvingen en terugbetalingen op studieleningen). Ten opzichte van de OBW daalt het saldo van de kapitaaldienst met AWG 5 miljoen, als gevolg van de verlaging van de investeringen.

Financieel beheer

In het kader van het Landspakket werkt Aruba aan het versterken van het financieel beheer. Aruba boekt hierbij voortgang. Zo constateert het CAft dat de achterstand in de indiening van de uitvoeringsrapportages zijn ingelopen. De jaarrekening 2019 is ingediend bij de Staten. De jaarrekening 2020 is ingediend bij de Algemene Rekenkamer Aruba (ARA) en wordt momenteel onderzocht. Ook de jaarrekeningen 2021, 2022, 2023 en 2024 zijn bij de ARA ingediend, maar de behandeling daarvan is nog niet gestart.

Collectieve sector

Het financieringssaldo van de collectieve sector wordt begroot op AWG 309 miljoen en bestaat uit het financieringssaldo van het land (AWG 135 miljoen) en het resultaat van de overige entiteiten die tot de collectieve sector behoren (AWG 175 miljoen).

De AZV verwacht voor 2025 een positief resultaat van AWG 107 miljoen, AWG 21 miljoen hoger dan bij de OBW en AWG 40 miljoen hoger dan bij de vastgestelde begroting (begroting). Ook ATA laat een resultaat zien van AWG 49 miljoen, dit AWG 39 miljoen hoger is dan eerder begroot bij de OBW.

Tabel 2: Overzicht resultaat collectieve sector (in miljoenen AWG)⁷

	VB	Mutaties	2e OBW	Mutaties	2e BW
Financieringssaldo land (A)	78	36	114	20	135
Resultaat entiteiten (B)	114	0	114	61	175
AZV	67	19	86	21	107
SVb	57	0	57	0	57
ATA	9	0	9	39	49
Serlimar	0	2	2	2	4
SEPB	-1	1	0	0	0
UA	-1	1	0	-1	-1
Correcties	-18	-23	-41	0	-41
Collectieve sector (A + B)	192	36	228	81	309
Overschot (% bbp)	2,4%		2,8%		3,9%
bbp	8.006		8.006		8.006

Bron: vastgestelde begroting 2025 en het tweede ontwerpbegrotingswijziging 2025 van de vastgestelde begrotingswijziging 2025.

Bijlage 2: Eindnoten

¹ Op basis van artikel 11 lid 1 van de Landsverordening Aruba tijdelijk financieel toezicht (LAft) adviseert het CAft op de Landsverordening tot wijziging van de begroting 2025.

² Artikel 14, tweede lid, onderdeel f, van de Landsverordening Aruba financieel toezicht (LAft), in samenhang met het Protocol Aruba-Nederland 2019–2021.

³ Cft, kenmerk Cft 202500136, Reactie op de derde uitvoeringsrapportage 2025, d.d. 27 november 2025.

⁴ Artikel 14, tweede lid, onderdeel f, van de Landsverordening Aruba financieel toezicht (LAft), in samenhang met het Protocol Aruba-Nederland 2019–2021.

⁵ Besluitenlijst Rijksministerraad, kenmerk 3826289, 30 juni 2025.

⁶ In deze tabel is sprake van afronding op hele AWG miljoenen. Hierdoor kunnen afrondingsverschillen in de tabel voorkomen.

⁷ In deze tabel is sprake van afronding op hele AWG miljoenen. Hierdoor kunnen afrondingsverschillen in de tabel voorkomen.